

[Arne Christiansen]

ning over for apartheidstyret, lige så lidt som det er tilbagevist, at eventuelle boykotforanstaltninger mest sandsynligt vil ramme dansk erhvervsliv hårdere end de aktiviteter i Sydafrika, der sigtes imod.

Nu skal jeg selvfølgelig erkende, at forslaget er undergået visse ændringer, efter alt at dømme inspireret af socialdemokratiet. Jeg noterer mig f. eks., at tanken om at stoppe beflyvningen af Johannesburg med SAS-maskiner er opgivet. Det er vel i overensstemmelse med trafikminister Kjeld Olesens udtalelse forleden her i huset i FN-forbundet om, at hvis ruten skulle stoppe i Nairobi, ville det gå ud over økonomien. Man mærker jo idealismen.

Elsams kulkøb i Sydafrika vil man nu have standset. Her vil jeg gerne minde om, hvilket også fremgår af bemærkningerne til SFs beslutningsforslag, at allerede 29. september 1977 udtalte Elsams bestyrelsesformand til Politiken:

»Hvis vi f. eks. får en henstilling fra regeringen, er det klart, at vi standser indkøbene fra Sydafrika. En sådan henstilling foreligger imidlertid ikke.«

Den 2. april i år udtalte minister Lise Østergaard ved et socialdemokratisk møde i Hellebæk, at regeringen ikke ønskede at komme med en sådan henstilling, for det kunne betyde, at elektriciteten herhjemme ved køb af kul andetsteds – jeg mener, at det var Polen, der blev nævnt – ville blive dyrere. Derfor kunne regeringen altså ikke henstille, at man skulle stoppe indkøbene. Igen en vanskelig balanceakt mellem økonomi og idealisme.

Endelig fremgår det af flertallets ændringsforslag, at man ønsker den danske eksportstipendiat i Johannesburg hjemkaldt, altså et skridt, der mest sandsynligt og formentlig udelukkende vil skade dansk eksport og ikke gavne antiapartheidpolitikken. Noget tilsvarende gælder efter min opfattelse forslaget om at standse ydelsen af eksportkreditgarantier.

Jeg nævner disse eksempler, fordi i hvert fald de to første viser, at ønsket hos socialdemokratiet om at føre en tilsyneladende idealistisk demonstrationspolitik i nogle tilfælde kolliderer med ret så pragmatiske vurderinger.

Hvad er så den svingen med fanen værd? Det må enhver selv bedømme. Man skal blot

ikke drage slutninger om, at der i det danske folketing er afvigende meninger om apartheidpolitikken; så skal man i hvert fald lytte til, om nogen undsiger denne vurdering her i dag.

Derimod mener vi i venstre, at der kan være grund til med bekymring at notere, at socialdemokratiet med dette beslutningsforslag nu også er begyndt at føre udenrigspolitik sammen med partierne til venstre i dette ting. Jeg vil advare socialdemokratiet og udenrigsministeren mod at slå skår i den tværpolitiske enighed, som gennem mange år har præget dansk udenrigspolitik. Der er noget uheldsvangert over regeringspartiets særprægede makkerskab i denne sag. Hvis regeringen vil skifte signaler i dansk udenrigspolitik, så bør den sige det klart og ikke opsende et røgsignal som dette halvhjertede forslag.

Må jeg til slut sige om kristeligt folkepartis ændringsforslag, der går ud på at ændre ordet »isolering« til »afvikling«, at det trods alt gør hensigten mere realistisk. Venstre kan stemme for ændringsforslaget ud fra det synspunkt, at vi vel må forvente, at folkefronten her i salen gennemfører beslutningsforslaget, men vi anbefaler at stemme nej til forslaget som helhed.

Kjelgaard (KF):

Jeg kan helt tilslutte mig det, hr. Arne Christiansen har givet udtryk for, og vil ellers kun føje til, at Danmark i 1930'erne under den socialdemokratisk-radikale regering havde en livlig samhandel med Nazi-Tyskland, uden at nogen på nogen måde anfægtede den politik, der dengang blev ført. Forslaget her kan på visse punkter sammenlignes hermed.

Vi er som bekendt i det konservative folkeparti tilhængere af fri samhandel over landegrænserne og tror ikke på, at vi kan bekæmpe diskrimination andre steder i verden ved at indføre diskrimination i Danmark over for dansk erhvervsliv, eller at vi kan gavne menneskerettighederne i Sydafrika ved f. eks. at give os til at fyre mere med russiske eller polske kul – måske snarere tværtimod. Tryk avler modtryk. Derfor vil vi stemme imod forslaget, selv om vi godt kan støtte kristeligt folkepartis underændringsforslag.